

ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

ΣΧΕΔΙΟ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ 13^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΟΣΔΕΠ

1. Η ταυτότητά μας, η πορεία μας, οι στόχοι μας

Φέτος κλείνουν 10 χρόνια λειτουργίας της ΑΡ.ΜΕ. Θεωρούμε ότι συμβάλαμε στην ενδυνάμωση και την καλή λειτουργία της ΠΟΣΔΕΠ καταθέτοντας σειρά προτάσεων δράσης για την Ομοσπονδία και μετέχοντας στην πρωτοπορία όλων των αγώνων για το δημόσιο πανεπιστήμιο. Σήμερα πιστεύουμε ότι τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας και κατ' επέκταση τα πανεπιστήμια μας επιβάλλουν ευρύτερες συναινέσεις και συνεννοήσεις, χωρίς αλαζονεία και χωρίς την αναζήτηση αυτοδικαίωσης για το παρελθόν. Καταθέτουμε λοιπόν ένα λιτό πρόγραμμα δράσης για την υπεράσπιση των συναδέλφων μας και των ιδρυμάτων μας μέσα σε ένα περιβάλλον απαξίωσης του έργου μας και της έλλειψης συγκεκριμένης πολιτικής από την κυβέρνηση, που αλλάζει διαρκώς τις εξαγγελίες της με πρωτοφανή ταχύτητα και ελαφρότητα. Σημειώνουμε ότι, παρ' όλες τις επιθέσεις, τα Πανεπιστήμια στέκονται όρθια και βελτιώνουν τη διεθνή τους εικόνα, χάρι στην αυταπάτηση πολλών μελών ΔΕΠ. Πόσο όμως θα αντέξουμε; Σήμερα, όσο ποτέ, έχει τεράστια σημασία η υπεράσπιση της παιδείας, η οποία αποτελεί δημόσιο αγαθό που αφορά όλους τους πολίτες όλων των κοινωνικών τάξεων, αλλά κυρίως αφορά τους νέους επιστήμονες. Η πρωτοφανής απώλεια ανθρώπινου δυναμικού και πνευματικού κεφαλαίου στην γνώση και στην επιστήμη επιβάλλει μια νέα εθνική συναίνεση : είναι καιρός να βγάλουμε την Παιδεία από τα μνημόνια, και να τη θεωρήσουμε ως μακροπρόθεσμο μοχλό ανάπτυξης της χώρας. Η πρώτη μας προτεραιότητα είναι ο επαναπατρισμός και η ευρύτερη αξιοποίηση του ακαδημαϊκού κεφαλαίου που έχει πάρει το δρόμο της ξενιτιάς. Το Δημόσιο Πανεπιστήμιο έχει ανάγκη από την ελπίδα, την ενέργεια, τη δύναμη των νέων επιστημόνων.

2. Η οικονομική κρίση του Πανεπιστημίου, η ακαδημαϊκή αξιοπρέπεια των Πανεπιστημιακών.

Το πρόβλημα της ελλιπούς κρατικής χρηματοδότησης του Πανεπιστημίου, η οποία μετά από επανειλημμένες περικοπές μειώθηκε κατά 80% σε σχέση με το 2010, προκαλεί τεράστια προβλήματα στη λειτουργία του πανεπιστημίων. Η αναγγελία του Υπουργού σύμφωνα με την οποία ο φετινός προϋπολογισμός για την τριτοβάθμια θα αυξηθεί κατά 6,6% δεν αποτελεί παρά ασπιρίνη στις τεράστιες ανάγκες για τις λειτουργικές ανάγκες των ιδρυμάτων. Παράλληλα, πρέπει να αρθούν διάφοροι γραφειοκρατικοί περιορισμοί ως προς το ισχύον νομικό πλαίσιο, το οποίο επιδρά επιβραδυντικά έως ασφυκτικά στη λειτουργία των ιδρυμάτων. Σε τέτοιες συνθήκες χρόνιας υποχρηματοδότησης και υποστελέχωσης των Πανεπιστημίων απαιτούνται νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες θα επιλύουν προβλήματα και θα αντιμετωπίζουν χρόνιες παθολογίες και δυσκαμψίες που αφορούν όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας.

Η ΠΟΣΔΕΠ θα πρέπει να είναι σαφής ως προς την διατήρηση του ενιαίου φορέα διδασκόντων δηλαδή όλων των βαθμίδων και όλων των κατηγοριών καταδικάζοντας κάθε διασπαστική ενέργεια. Παράλληλα πρέπει να αναζητούμε ρεαλιστικές προτάσεις για τους συναδέλφους που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, ιδίως για τους νομικούς και τους γιατρούς. Η διατήρηση της σημερινής κατάστασης κρατάει τους συναδέλφους αυτούς σε ομηρία ενώ υπάρχουν λύσεις που έχουν υιοθετηθεί σε όλα τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη: μόνο μια τέτοια ρεαλιστική αντιμετώπιση θα επιτρέψει την εξομάλυνση της κατάστασης, τον πραγματικό έλεγχο των υποχρεώσεων όλων και την υπεράσπιση της ηθικής αξιοπρέπειας των συναδέλφων.

Ωστόσο, αν οι μισθοί των πλέον καταξιωμένων επιστημόνων, που είναι οι πανεπιστημιακοί, δεν αυξηθούν και μάλιστα με γενναίο τρόπο, η μετανάστευση των νέων επιστημόνων θα συνεχιστεί και θα ενταθεί!. Η ελληνική οικογένεια και οι έλληνες φορολογούμενοι πληρώνουν επί μια εικοσαετία τουλάχιστον για να εκπαιδεύουν επιστήμονες που στη συνέχεια προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε άλλες χώρες: φτάσαμε στο πιο παράλογο σύστημα μεταφοράς πόρων από τη χώρα μας στις άλλες ανεπτυγμένες χώρες! Ως εκ τούτου έχουμε καθήκον όχι μόνο να υπερασπιζόμαστε τους συναδέλφους μας έναντι κάποιων διοικητικών

αυθαιρεσιών και να συντονίζουμε τον αγώνα για την αποκατάσταση των μισθών μας αλλά υποχρεούμαστε να τους καλούμε να ασκούν τα καθήκοντα τους με συνέπεια και να μην διστάζουμε να καυτηριάζουμε συμπεριφορές που μας προσβάλουν.

3. Υπο-στελέχωση και άνιση κατανομή

Οι 500 θέσεις διδασκόντων στα ΑΕΙ που εξαγγέλθηκαν το 2015 θα φτάσουν πιθανώς στα ιδρύματα τον επόμενο Σεπτέμβριο με μια εμβλαωματική προσπάθεια αργής και αβέβαιης απορρόφησης του νέου προσωπικού. Οι επόμενες θέσεις των 500 νέων συναδέλφων που έχουν εξαγγελθεί από το 2016 θα κατανεμηθούν σε όλα τα Τμήματα (από ένας ή το πολύ δυο) πιθανόν το 2018, μιας και το Υπουργείο Παιδείας «πάγωσε» όλους τους διορισμούς και τις προσλήψεις για το τρέχον έτος. Αν συγκρίνει κανείς τα μεγέθη με τους ρυθμούς αφυπηρέτησης, καταλαβαίνει ότι οι νέες εξαγγελόμενες θέσεις αποτελούν ανεπαρκείς λύσεις, μπροστά στις αυξανόμενες συνταξιοδοτήσεις και αφυπηρετήσεις των τελευταίων 6 χρόνων, (π.χ. κάθε χρόνο συνταξιοδοτούνται 80-100 από το ΕΚΠΑ. Άρα 500 θέσεις θα έπρεπε να δοθούν αποκλειστικά στο ΕΚΠΑ για να καλυφτεί εν μέρει το κενό μέχρι το 2107!) Επιπλέον, επειδή τα πανεπιστήμια δεν αποψιλώνονται μόνο από καθηγητές αλλά και από διοικητικό προσωπικό (καθώς και από το ενδιάμεσο προσωπικό που είναι απαραίτητο για την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας σπουδών), καταλαβαίνουμε πως το Δημόσιο Πανεπιστήμιο βρίσκεται σε αδιέξοδο : η λειτουργία του επαφίεται πλέον στον πατριωτισμό της ακαδημαϊκής κοινότητας, χωρίς τις ελάχιστες πολιτειακές εγγυήσεις.

4. Ο νέος ακαδημαϊκός χάρτης.

Η χώρα βρίσκεται πλέον σε δραματική οικονομική κατάσταση και είναι προφανές ότι αδυνατεί να συντηρήσει τα 22 πανεπιστήμια με εκατοντάδες Τμήματα, που οι προηγούμενες κυβερνήσεις διέσπειραν σε όλες τις πόλεις και κωμοπόλεις της χώρας. Ο εξορθολογισμός του χάρτη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας θεωρούμε ότι πρέπει να γίνει με τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού πόλου ανά περιφέρεια (βλέπε τις συνενώσεις στη Γαλλία) με εξαίρεση την Αττική. Είναι προφανές ότι οι

συνενώσεις αυτές δεν οδηγούν σε μείωση του υπάρχοντος προσωπικού όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων αλλά στην καλύτερη αξιοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού και στην ενίσχυση των ιδρυμάτων με νέο προσωπικό το οποίο θα συμβάλει στον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση των ιδρυμάτων ώστε να γίνουν μοχλός για την ανάπτυξη της χώρας.

Στο πλαίσιο της αυτονομίας των ΑΕΙ, η αναδιάρθρωση θα πρέπει να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί από τη βάση (από τα ίδια τα ιδρύματα) μέσω της παροχής κατάλληλων κινήτρων από την πολιτεία για συνενώσεις ιδρυμάτων και τμημάτων αλλά και με κινητικότητα των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών. Το Υπουργείο πρέπει να θέσει ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση ενός νέου «ακαδημαϊκού χάρτη» που θα αφορά τον αριθμό των ιδρυμάτων σε κάθε περιφέρεια και ιδίως στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

5. Η μεταρρύθμιση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση – άμεσες θεσμικές ρυθμίσεις με βάση το αυτοδιοίκητο.

Η χώρα έχει ανάγκη ενός πραγματικού μεταρρυθμιστικού πλαισίου. Η όποια μεταρρύθμιση στα ΑΕΙ θα χρειαστεί τουλάχιστον 5 χρόνια μεταβατικής περιόδου εφαρμογής. Επομένως δεν υπάρχει χρόνος για αναβολές. Στο θεσμικό επίπεδο απαιτείται η άμεση υιοθέτηση εσωτερικών κανονισμών και οργανογραμμάτων στα ιδρύματα και η μείωση της γραφειοκρατίας στη διαχείριση των οικονομικών των πανεπιστημίων που απορροφά πολύτιμη ενέργεια των συναδέλφων και των διοικητικών υπαλλήλων ενώ αποτρέπουν τους συναδέλφους από την άσκηση διοικητικών καθηκόντων σε υπεύθυνες θέσεις. Θεωρούμε απαραίτητη και αναγκαία τη ρύθμιση του σημερινού τοπίου των ΠΜΣ. Το ακαδημαϊκό «τοπίο» όμως δεν μπορεί να ελεγχθεί κεντρικά αλλά είναι σαφές ότι θα πρέπει να «ρυθμιστεί» με κανόνες.

Οι κανόνες για την οργάνωση των προγραμμάτων αυτών όμως θα πρέπει να ορισθούν από τα ιδρύματα μέσω των εσωτερικών κανονισμών και στο πλαίσιο της αυτοδιοικήτης λειτουργίας τους και όχι από το Υπουργείο. Τα ιδρύματα από κοινού με το Υπουργείο, μπορούν να χαράξουν μια στρατηγική γενικών αρχών και αξιολόγησης των μεταπτυχιακών σπουδών, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της θέσης τους διεθνώς και την ουσιαστική τους ανταπόκριση στις ανάγκες της

κοινωνίας και της οικονομίας. Επιπλέον, η δυνατότητα κινητικότητας των μελών ΔΕΠ, των φοιτητών και φοιτητριών στο εσωτερικό των πανεπιστημιακών Σχολών είναι μια αναγκαιότητα που οι πανεπιστημιακοί έχουν διαπιστώσει εδώ και πολλά χρόνια και είναι σημαντικό να υλοποιηθεί. Τέλος, το θέμα της μεταρρύθμισης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εκκρεμεί επίσης: η αξιολόγηση του υπάρχοντος πλαισίου πρέπει να γίνει με αφού αξιοποιηθούν όλες οι προτάσεις που έχουν κατατεθεί τα τελευταία χρόνια, και με τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση.

6. Η λειτουργία της Ομοσπονδίας

Η ΠΟΣΔΕΠ πορεύεται τα τρία τελευταία χρόνια χωρίς προεδρείο. Η ΑΡ.ΜΕ κατέθεσε αναλυτικά την πρότασή της για ένα αναλογικό ως προς τη δύναμη κάθε παρατάξης προεδρείο, πρόταση που υλοποιείται κατά κανόνα σε όλα τα συνδικάτα. Η πρόταση δεν έγινε αποδεκτή στην Ομοσπονδία μας. Την ευθύνη για την κατάσταση αυτή που στοχεύει στην απαξίωση και διάλυση της Ομοσπονδίας την έχουν συγκεκριμένες παρατάξεις. Όσοι και όσες ανήκουμε στην ιστορική ηγεσία που έστησε αυτή την Ομοσπονδία δεν μπορούμε να επιτρέψουμε τη συνέχεια αυτής της αντιδημοκρατικής τακτικής. Καλούμε να συναδέλφους να ψηφίσουν τις παρατάξεις εκείνες που συμβάλουν στη συλλογική δράση με τόλμη για τη μεταρρύθμιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου. Καλούμε τους συναδέλφους να ψηφίσουν την ΑΡ.ΜΕ για να γίνει ο βασικός κορμός στη συμπαρατάξη των ακαδημαϊκών προοδευτικών δυνάμεων.

Φεβρουάριος 2017